

ADVIES VAN 12 FEBRUARI 2007 over de technische nota van het IBR betreffende de verplichtingen voor de bedrijfsrevisor inzake witwassen van geld en financiering van terrorisme

Op 12 december 2006 heeft de Raad van het Instituut der Bedrijfsrevisoren aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen een ontwerp van technische nota voorgelegd, in verband met de verplichtingen van bedrijfsrevisoren op het vlak van het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft als wettelijke opdracht¹ via adviezen of aanbevelingen die hij op eigen initiatief of op verzoek uitbrengt en die bestemd zijn voor de Regering of de beroepsorganisaties waarin de economische beroepen zijn ondergebracht, het geldende wettelijke en reglementaire kader voor de economische beroepen mee uit te bouwen.

De Hoge Raad staat algemeen genomen positief tegenover het initiatief van de Raad van het Instituut der Bedrijfsrevisoren om in een technische nota een aantal regels vast te leggen in verband met de rol van bedrijfsrevisoren in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme.

Niettemin wenst de Hoge Raad een aantal bedenkingen te formuleren bij de ter advies voorgelegde ontwerp tekst.

▲ 1. Noodzaak van een overleg met de CFI

Blijkbaar is over de voorgelegde technische nota tot dusver geen overleg gepleegd met de dien-

¹ Deze opdracht vloeit voort uit artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, *Belgisch Staatsblad*, 11 mei 1999.

sten van de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI).

De Hoge Raad acht dergelijk overleg met de CFI aangewezen, vooraleer bijvoorbeeld te definiëren wat onder “witwassen” en “financiering van het terrorisme” dient te worden verstaan.

Die definities zijn immers al opgenomen in de circulaire van de CBFA² van 12 juli 2005 en wijken af van de definities in de technische nota van de Raad van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

De Hoge Raad is van oordeel dat aan de technische nota geen definitief karakter kan worden verleend zolang de tekst niet voor overleg aan de CFI is overgemaakt.

▲ 2. Onvolledige verwijzing naar een tekst van IFAC

In paragraaf 3 van de technische nota wordt verwezen naar een tekst van IFAC, met als titel “*Possible Indications of Money Laundering*”.

De Hoge Raad is van oordeel dat het nuttig zou zijn aan te geven³ welk statuut dit document van

² Gecoördineerde versie van 12 juli 2005 van de circulaire van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen over de waakzaamheidsverplichtingen met betrekking tot de cliënteel en de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (*beschikbaar op de website van de CBFA*).

³ Het zou bovendien nuttig zijn om duidelijker aan te geven onder welke rubriek dit document op de website van IFAC staat. Een zoekingspoging op die website aan de hand van trefwoorden bleef immers zonder resultaat.

IFAC heeft, aangezien de technische nota stelt dat men hiernaar kan verwijzen.

▲ 3. Verband met twee controleaanbevelingen

De algemene beginselen met betrekking tot de regels voor bedrijfsrevisoren in verband met de voorkoming van het witwassen van geld, zijn vastgelegd in afdeling 6.2. van de controleaanbeveling "Fraude en onwettige handelingen" van 5 juni 1998. De Hoge Raad is van oordeel dat in de ter advies voorgelegde technische nota inhoudelijk naar deze afdeling dient te worden verwezen. Hierdoor zou het verband kunnen worden gelegd tussen hetgeen reeds bestaat en de nieuwe maatregelen in de technische nota.

In paragraaf 7.1.1. van de technische nota wordt verwezen naar de controleaanbeveling "Aanvaarding van een controleopdracht door een bedrijfsrevisor" van 4 februari 1985. Aangezien die aanbeveling werd goedgekeurd vooraleer de maatregelen ter voorkoming van het witwassen van geld in werking traden, dient deze aanbeveling, naar het oordeel van de Hoge Raad, te worden aangepast, teneinde hierin een aantal paragrafen over de voorkoming van het witwassen van geld in te lassen, zowel in afdeling 3 als in afdeling 4 van die aanbeveling.

▲ 4. Beschrijving van het witwasproces

In paragraaf 4 van de technische nota wordt het witwasproces opgesplitst in drie fasen.

Naar het oordeel van de Hoge Raad is het verkieslijk in de Franstalige versie van de technische nota dezelfde uitdrukkingen te gebruiken als door de GAFI⁴ worden gebruikt, namelijk:

- *la phase de placement (niet: phase d'injection);*
- *la phase d'empilement (niet: phase d'empilage);*
- *la phase d'intégration.*

⁴ Consulteer hierover de website van de FATF (<http://www.fatf-gafi.org>), FAQ in verband met witwassen van geld.

▲ 5. Cliëntidentificatie

Paragraaf 7.1.1. van de ter advies voorgelegde technische nota bepaalt: "De bedrijfsrevisor dient er in alle gevallen voor te waken dat op zijn minst een afschrift wordt bekomen van de identiteitskaart of het paspoort van onderdanen geregistreerd in witwasgevoelige regio's".

Daarnaast wordt nog toegevoegd dat het begrip "witwasgevoelige regio" door de bedrijfsrevisor dient te worden beoordeeld, enerzijds, en dat de bedrijfsrevisor zich derhalve niet noodzakelijk zal beperken tot de lijst van de door de FATF (*Financial Action Task Force*) geïdentificeerde niet-coöperatieve landen, anderzijds.

Aangezien op de lijst van niet-coöperatieve landen van de FATF geen enkel land meer voorkomt⁵, lijkt dit laatste voorschrift bijzonder restrictief. Er wordt dan ook voorgesteld om hetzij die zin te schrappen, hetzij die als volgt te herformuleren: "De bedrijfsrevisor zal zich derhalve niet noodzakelijk geenszins beperken tot de lijst van niet-coöperatieve landen opgesteld door de FATF".

▲ 6. Bevestigingsbrief

De leden van de Hoge Raad dringen aan op een strengere formulering van de verplichting om een aanvullende verklaring van de directie te vragen, waarin bevestigd wordt dat de witwaswetgeving is nageleefd.

Daartoe zou het zinsdeel "Het valt aan te bevelen een bijkomende verklaring van de directie te vragen" in paragraaf 7.4. (eerste lid) moeten worden vervangen door "Van de directie dient een aanvullende verklaring te worden gevraagd".

▲ 7. Organisatie van het bedrijfsrevisorenkantoor

Volgens de leden van de Hoge Raad is het belangrijk dat in elk bedrijfsrevisorenkantoor één

⁵ Nigeria en Myanmar werden in de loop van 2006 inderdaad van de lijst geschrapt.

of meer verantwoordelijken zouden worden aangesteld om toe te zien op een correcte toepassing van de regels en aanbevelingen, op de coördinatie van meldingen van gewone vermoedens van witwassen en van vermoedens van financiering van het terrorisme, alsook op de contacten met de overheid.

Naar het oordeel van de leden van de Hoge Raad zou paragraaf 7.5. (vierde lid) van de voorgelegde technische nota als volgt dienen te worden geherformuleerd: "In elk bedrijfsrevisorenkantoor kunnen worden dan ook één of meer verantwoordelijken worden aangesteld (...)".

▲ 8. Actualisering van bepaalde gegevens uit de technische nota

De Hoge Raad stelt vast dat een aantal gegevens uit de technische nota niet meer (volledig) actueel zijn:

- De wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme werd sinds 12 januari 2004 driemaal gewijzigd:
 - o koninklijk besluit van 21 september 2004 (*Belgisch Staatsblad*, 6 oktober 2004);
 - o koninklijk besluit van 15 december 2005 (*Belgisch Staatsblad*, 25 januari 2006);
 - o koninklijk besluit van 1 mei 2006 (*Belgisch Staatsblad*, 10 mei 2006).

Paragraaf 1.1. en paragraaf 7.6. dienen in die zin te worden aangepast.

- Het adres van de website van de Europese Commissie is in 2006 veranderd. In plaats van <http://europa.eu.int> dient <http://ec.europa.eu> te worden vermeld, zowel *sub* punt 7.1.2. als *sub* punt 7.2.
- Sedert 1 september 2006 is er bij de CFI een systeem voor *on line*-aangiftes operationeel. Paragraaf 7.7. van de technische nota dient in die zin te worden aangepast.

▲ 9. Formele opmerkingen

In paragraaf 7.1.1. van de Franstalige versie van de technische nota (*sub* punt a) – laatste lid), dient de zin als volgt te worden geherformuleerd: « *le reviseur d'entreprises ne peut déléguer à toute aucune autre personne physique ou morale la responsabilité de l'identification du client ou de l'ayant droit économique.* »

In paragraaf 7.1.1. van de Franstalige versie van de technische nota (*sub* punt b), dient de zin als volgt te worden geherformuleerd: « *la procédure d'identification des clients a lieu quelque soit quels que soient l'importance ou la durée de la mission, le montant des honoraires ou le nombre de prestations* ».

In paragraaf 7.1.1. van de Franstalige versie van de technische nota (*sub* punt d), dient de zin als volgt te worden geherformuleerd: « (...) *et puis d'identifier la personne physique agissant pour cette personne morale/mandataire, de nouveau selon les règles a., b. et c. reprises ci-dessus.* »

In paragraaf 7.1.2. van de Franstalige versie van de technische nota (*sub* punt a – zesde lid), dient de volgende vermelding te worden geherformuleerd: « (...) *liste des ayants droits économiques physiques ultimes disposant de plus de 25% des actions* ».

In paragraaf 7.1.2. van de Franstalige versie van de technische nota (*sub* punt b – derde lid), dient de volgende vermelding te worden geherformuleerd: « (...) *telle qu'une lettre d'affirmation du client (representation letter) avec une identification des ayants droits économiques* ».

In paragraaf 7.2. van de Franstalige versie van de technische nota (*sub* punt c), dient de zin als volgt te worden geherformuleerd: « *le reviseur d'entreprises ne peut déléguer à toute aucune autre personne physique ou morale la responsabilité ultime du suivi des opérations et des activités du client* ».

In paragraaf 7.4. van de Franstalige versie van de technische nota dient de laatste zin als volgt te worden geherformuleerd: « *il n'y a pas eu des implications ou soupçons d'implications dans* ».

les délits sous-jacents à la loi anti-blanchiment, tels que l'abus de biens sociaux, l'escroquerie, la fraude fiscale grave et organisée, la fraude au préjudice des intérêts financiers des Communautés européennes et la corruption ».